

Микола ВОЗІЯНОВ

ІЗНОВ ВОСКРЕСНЕ ДОБРОТА ...

Вірші

Харків «МАЙДАН» 2017

В 64

Редактор
І.С. Понеділок

Поетична збірка автора «Ізнов воскресне доброта...» відзначається глибоким проникненням у суть речей і явищ, його філософська поезія межує з поезією духовною, інтимною, пейзажною, громадянською.

«Не дозволяй, щоб зло перемогло,
але перемагай зло добром».

Із Святого Письма

*

Вітри розкрилювали
Крила
Вбік прибережної
Гряди.
Зі мною море
Говорило
Живою мовою
Води.

Грудьми об скелі
Море билось,
Гукало мовою
Штормів,
Несамовито,
Гнівню злилось,
Що я його
Не розумів.

Я слухав
Збуджену стихію...
Втішало добре
Відчуття:
Колись і я...
Порозуміюсь
З першоосновою
Буття.

*

Холодні камені
Ростуть у сивій млі...

Теплішають
 Та більшають з роками.
 Це думи пращурів,
 Настояні віками,
 З'являються на світ
 Із-під землі.
 Задумливі,
 Як зморшки на чолі,
 Покам'янілі мислі
 Просто неба.
 Колись не сприйняті,
 Нагадують про себе,
 Мов привиди
 Блукають по Землі...

З минулих літ
 Не втратили надію:
 За недовірою...
 Порозуміння йде...
 Ще прийде час
 І хтось їх зрозуміє...
 І буде мир,
 І спокій між людей.

*

Шумують вкрай
 Весняні води...
 В усіх, хто чує
 На слуху:
 Відчули збудний
 Смак свободи –
 Усе змітають
 На шляху.

Вирує шал
 В нестримних водах
 І їм, напевно,
 Невтямки,
 Що вчас
 Підкорить їх природа
 Законам течії
 Ріки...

*

Не випадково,
Не даремно
Вночі не спали
Ясени –
Заговорила ніч
Буремна
Страшною мовою
Війни.
Прошепотіла
До ялиці
Вкрай наполохана
Сосна:
«Це жарти, вибач,
Гроловиці,
Чи... починається
Війна?..»

Створила розмир
Зла людина.
Така гріховність
Душу рве –
Коли вже навіть
Деревина
Всякчас в неспокої
Живе.

*

Стояли соняхи
У полі –
Стрункі, високі,
Сонцечолі...
Як горді лицарі
Мовчали,
Коли їм голови
Рубали.
Прощались ввічливо
«На Ви»
І не тримались
Голови,
І не зверталися
До неба,
Бо розуміли всі –

Так... треба.

*

Снаряд упав
На кущ калини –
Роздер, розчавив
На шматки.
На сніг закапали
Кровини –
Осиротілі ягідки.

Одразу трапилися
Ѓави
На ту калинову
Біду.
І розпочавсь
Бенкет кривавий
В усього світу
На виду.

*

Ягоди кровисті
Горобини:
Доторкнись –
Закапають на сніг,
Виглядає мати
З війська сина...
Під ногами
Зойкає поріг.
Зачекалось
Серденько дитину,
Поштаря,
Щоб звісткою зігрів...
Нахилилась
Низько горобина
Від важких
Зволожених снігів.
Снігурі
Обсіли горобину,
Ягідки
Склювали до межі.
Помолилась матінка
За сина –

Трохи легше
Стало на душі.

*

Перед Божницею
Вдень свічечка горіла...
Як швидко ненька
Постаріла.
В куточку
Свічечка згорала...
Старенька мама
Помирала...
І вибачалась,
Як могла,
Що двох синів
Пережила.
Всміхнулась
Третьому синочку –
Погасла
Свічечка
В куточку.

*

Старенька церква
На горбі.
Туди мене
Водила ненька.
Тоді я
Грішником маленьким
Молився, Господи,
Тобі.
Ізнов
Дивлюся на хрести,
На загадково
Світлі лики.
Тепер вже
Грішником великим
Прохаю:
«Господи, прости...»

*

Мамі

Жовтенький жмутик
 Звіробою,
 Пучечок м'яти,
 Чистотіл...
 Неначе смуток
 За тобою,
 Над образами
 В самоті...
 Бува, побачу
 Уві сні:
 Дитинство скаче
 По дорозі
 На верболозовім
 Коні,
 Колодязь батьківський
 На розі...

Неначе туга
 За тобою,
 Рідненька мамо,
 У вікні
 Жовтіє жмутик
 Звіробою,
 Що ти...
 Залишила мені.

*

У осені
 Свій...особливий хист:
 Озолотитись краще
 Якогога.
 Під листом похапки
 Шукає вітер лист,
 Написаний –
 Не знається від кого...

«Нема, – збентежився. –
 Повинен бути лист!..»
 Усім... листи!

Йому – ніхто не пише...
 До храму люд
 Скликає благовіст.
 Верба хитається,
 Немов дитя колише...

Клен до берези
 Надсилав листи...
 Сподобився
 Й до вітра написати:
 «Тримайся, друже!
 Хай тобі щастить!»
 І вітер стих...
 І став листа читати...

*

Не покличу
 Голосом лелечим
 Юності
 Кохання молоде.
 Сніг лежить
 У явора на плечах,
 Вечір капці
 Зоряні плете...

Не покличу
 Ранки волошкові –
 Сніжне поле
 Важко перейти.
 І шипи вже стерлись
 На підковах...
 І пішов би –
 Хрест
 Треба нести...

*

Постала Ти.
 І враз... Тебе нема...
 Явилось диво!
 І... його немає...
 Чому так важко
 Розум

Це... сприйма?..
Чого так легко
Вічність
Все... сприймає?..

*

Червоні троянди
На білім роялі –
Застигла кровина
На білім крилі.
Рожеве шампанське
Шумує в бокалі,
А білі троянди
Стоять на столі.

Затишна вітальня
З чудовим каміном.
Картина кохання
Висить на стіні.
А погляди ваші
Дурманяць жасмином,
Дарують казкову
Надію мені.

Знервовані пальці
Торкаються клавіш.
Мелодія мрійно
І тихо звучить.
Як хочеться вірити,
Що ти не лукавиш,
Як лунко і радісно
Серце мовчить...

Червоні троянди
На білім роялі –
Застигла кровина
На білім крилі.
Рожеве шампанське
Шумує в бокалі.
А білі троянди
Стоять на столі.

*

В соборі тихо...
 Служба відбулася.
 Подекуди
 Згасають теплі свічі.
 Півтемрява
 У спокій одяглася,
 А гріх Святим
 Не дивиться у вічі.
 В соборі тихо...
 Благодіє ладан,
 Душі мерців
 Шугають навкруги...
 Стоїть навколішки
 Чиєсь маленьке ладо –
 Замолює
 Нескоєні гріхи.

*

На дворі сонячно
 І тепло в листопаді.
 Зникає геть
 Передчуття зими.
 Читає хтось
 Хайяма і Сааді –
 І більшає
 Мудріших між людьми.

Дитя тримає
 Зернятка солоні,
 Покладені
 На рученьки малі.
 Бере горішки
 Білочка з долоні
 І більшає
 Добріших на Землі.

*

Буває ганим
 На чім світ
 Учинок
 Понтія Пілата...

Гай-гай, уже
 На схилі літ
 Вчимося в Господа
 Прощати.

В те море, що
 Наплакав кіт,
 Зелена молодість
 Пірнає.
 Гай-гай, уже
 На схилі літ,
 Нас вік
 До мудрості схиляє.

*

Не дух, не плоть,
 Не душу розвивав,
 Не добродійністю
 Повагу здобував.
 Достатком обростав –
 З майном росла жадоба,
 Що завдавала мук,
 Немов страшна хвороба.
 Надміру гріб добро,
 Щоб іншим не дісталось...
 А за плечима смерть
 Стояла й посміхалась.

*

Паперові самоквіти...
 З ними клопоту нема:
 Їм що пити, що не... пити,
 Буде літо чи зима...

Золоті протезні зуби...
 Де поставили – стоять.
 І ніякої рахуби,
 І ніколи не болять.

Вибачайте, Бога ради,
 За невітшливі слова...

Отакі державні кадри
Ми цінуємо, бува.

*

Комусь опівночі,
Бува,
Приснитися справжня
Булава.
І він проснеться,
Вуха мене,
До ранку бідний
Не засне...

Не їсть, не спить
Уже три ночі,
З останніх сил
Заснути хоче,
Щоб уві сні
Можливість мати
Той символ влади
Потримати.

І сталося диво –
Наяву...
Йому вручили
Булаву.
А він питається
У свити:
«Скажіть, а що
З нею робити?..»

*

Послухай
Тихих, мовчазних –
Про що...
Душа їхня говорить.
У них свої
Утіха й горе.
Послухай кожного
Із них.

Почуй –

Про що вони речуть,
 Та не в піввуха,
 Небораче!
 Побачиш те,
 Чого не бачиш,
 Почуєш те,
 Про що не чув...

*

Струмок
 Між берестів струмує,
 Бурують
 Хвильоньки малі...
 На хвильках лист
 Кудись прямує,
 Що відокремивсь
 Від гіллі.

На нім
 Метелик-відчайдух –
 Підставив вітру
 Пружні крила,
 Немов вітрильник
 Править рух,
 Напнув застоюні
 Вітрила.

Візьми, метелику,
 Й мене
 В далекі мандри
 Із собою,
 Удача нас
 Не обмине,
 Якщо в путі
 Нас буде двоє.

*

Не поспішайте
 Говорити все
 Про вчинки ближніх
 Та чужих людей.

Річ не у тім,
Що Бог вас не почує,
Річ не у тім,
Про кого мова йде.

Невинні
Заневолені за ґрати
Страждають тяжче
Винуватих.

*

Гай-гай, на землю
Хмара впала.
Шугають блискавки
Вночі –
Мов Гроловиця
Всі орала
Перекувала
На мечі.

Гай-гай, пішли
Дощі червоні.
Убила блискавка
Вербу.
Вітри, неначе
Дикі коні,
В людську вриваються
Юрбу.

А люди, мов
Торішне листя,
Кружляють в вихорі
Подій.
Забули, де
Чиє обійстя:
Чи на землі,
Чи на воді?..

Яка кому
Судилась доля
На нашій

Праведній землі?..
 Сталева куля
 Із пістоля
 Лежить труною
 На столі.

Хто хоче –
 Може застрелитись...
 Знічев'я хтось
 Уб'є когось...
 Спокійно світ
 Буде дивитись...
 На жаль, так
 Здавна повелось.

Є тільки «Я»!
 Більше... нікого...
 Кровиця скапує
 З ножа...
 Коли в душі
 Немає Бога,
 Не має спокою
 Душа.

*

– Посіяв Слово!
 – На добру землю
 Те, що сів, впало?..
 – На ту, що
 Завагітніти чекала.
 Що виросте – не добру:
 Добро чи зло?..
 Що восени зберу?..
 Чи хліб святий, чи кукіль?
 Пожну утіху
 Чи пекельні муки?..
 – А це й їжак,
 Напевно, розуміє:
 Всяк жне по осені
 Те, що весною сіє...

*

«Коли Господь наш
 Грішника карає,
 Він розум геть
 У нього забирає.
 Тоді... тому
 Бракує тямі...»
 Таке я чув колись
 Від мами.
 «А якщо грішник –
 Цар, або вельможа?..
 З дурного розуму... такий
 Війну утнути може...» –
 Я матінку
 На слові зупинив.
 «Тоді, – хопилася.–
 Господь...
 Такого... не чинив...».

*

У мареві
 Часів давноминулих
 Шукають істину
 Сучасності сини...
 Не хоче виринати
 З давнини
 Оте, про що
 Вже й пращури забули,
 Щоб не тлумачили
 Всезнавці нині сущі
 На свій взірець
 Знання, як сни минувші.

*

Остання крапля
Виповнила чашу.
Ось-ось і... край.
До губ не донести.
На сповіді
Хай вистачило б часу
Згадати не
Замолені гріхи.
О, Господи, прости
І осіни
Хрестом своїм великим.
Впадаю ниць
Під світлі образи.
На покуті
Намоленії лики
І свічечка
В люстерковій сльози.

*

Повзе мураха
По долоні,
Блукає в пошуках
Пиття...
Шукає крапельки
Солоні,
Бодай продовжити
Життя.

А я боюсь
Поворухитись,
Створіння Боже
Налякаться.
Кажу маленькій:
«Будем жити!
І ось тобі
Моя рука.»

*

Весняна ніч
Збудила сон-траву.

І підуть сні
 Збуватись наяву.
 І знепритомніє
 Уранішній туман.
 І упаде
 На втомлений лиман...

Підніметься
 Над озером нирок
 І хтось безжалісно
 Натисне на курок.

*

Вовками виють
 Вітри в полі –
 Погода
 З'їхала на пень.
 І Лютий місяць
 На престолі
 Лютує стало
 День у день,
 Нервово
 Бігає погостом...
 Що передує
 Цій грозі?..
 Насправді, все
 Доволі просто –
 Теплом...
 Повіяв Березіль.

*

Земній небесна
 Тиша суголосить...
 Зірниці падають
 У безвість безустанку...
 Безжальна ніч
 Поспішно душі косить,
 Бодай устигти
 Впоратись до ранку.

Коса у темряві

Наскочила на камінь
І запалили іскри
Небосхил.
Неначе свічі
Засвітились в храмі
Й глибока темрява
Розвіялась, як пил.

Ніхто й ніщо
Не діяло на нерви
У світанковий
Благодатний час.
Ізнов воскресла
Доброта із мертвих.
Не дай їй, Господи,
Померти іще раз.

*

Час дихає
В спину –
Нагадує двічі:
«Спокутуй провини
Свої,
Чоловіче...».
За вік
Нагрішилось?..
Спіши, неборако!
Часу
Залишилось,
Як котик наплакав.

*

Зимні морозяні
Ночі...
Смутку
Не хочеться спати.
Птаха у шибку
Стукоче,
Б'ється
До теплої хати...

Вбік відхиляю
Фіранку,
Навстіж
Вікно відчиняю:
«Прошу,
Поважна панянку,
Я вас, як долю чекаю!»
Птаха здригнулася
В муці –
Маревом мрійним
Зникає...
Що у людини
На думці –
Бідна пташина
Не знає...

*

Село,
Якого вже немає,
Болить
І мариться мені –
Неначе хтось
Мене тримає
На незгасимому
Вогні.

Усохла з горя
Горобина,
Полинню стежка
Просла,
Стоїть вербина
На колінах –
Остання мешканка
Села.

Душа
Збирається на плач,
Сова
У сутінках волає...
Пробач, село моє,
Пробач!
Село, якого вже
Немає.

З батьками
В пам'ять відійшло...
Тепер... не старіє
З роками.
Село моє,
Мое село,
Лишилось в пам'яті
З батьками.

*

Падолист.
Пада лист з осокара,
Мов жура.
Як одвічна докора...
Я молюся
На вранішню вроду...
Тихо падає
Листя на воду...
І пульсує
На хвилях у танці,
Наче клавіш
Торкаються пальці.
У природи
Скорбота осіння –
У чеканні
Свого воскресіння.

*

Шукає вітер
Долю за вікном:
Протяжно кличе,
Безутішно плаче...
Його стезю
Тернами хтось означив,
Не помолившись Богу
Перед сном.
Метається у просторі
Дарма,
Не маючи ні сну,
Ні порятунку,
Як та душа –
Позбавлена притулку,

Якої вже
І тіло не прийма.

Осіння ніч,
Холодна сиза мжа
І ліхтаря
Неопалима ружа
До вітровію
Неприховано байдужі,
Як до гіркої доленьки
Бомжа.

*

На кладовищі
Смуток сонно-віщий.
Старі могили
Тихі, як трава.
Яка різниця
Чий надгробок вищий,
В якому він
Кутку перебува?..
Стоять хрести,
Розкрилені неначе
Птахи на злеті
(Так мені здалось),
І виглядають
Мовчки і терпляче,
Коли до них
Навідається хтось.

*

Степану Сапеляку

Сонливі сутінки
Заколисались в тиші.
Щасливий день
Ураз завечорів...
Він слухав музику,
Яку не чули інші,
Класичну музику
Листатих яворів.

Минувся день –

Одразу став минулим.
 Махнув на згадку
 Стомленим крилом.
 Звучала музика,
 Але... її не чули.
 Того, хто чув,
 На жаль, вже не було.

*

Любов пізнати,
 Пережити зраду,
 Своім назватися,
 Пошитися в чужі,
 Перед тримати,
 Трапитись позаду,
 Рубати правдоньку,
 Пійматися на лжі,
 Зійти на трон,
 Вмоститись на параші,
 Стрімке падіння,
 Карколомний злет...

Життя своїх
 Прожити персонажів
 В поезії
 Приречений поет.

*

Не варто тішитись
 Німотністю раба.
 Покоїтись,
 Коли мовчить юрба.
 Прислухайся
 До гулу безголосся.
 Будь передбачливим,
 Щоб лихо не збулося.

Хтось вигукне:
 «Рабів у нас нема!
 І не вигадуйте, будь ласка...»
 А дарма...
 Ми всі раби

Бажань своїх та звичок.
Он за компанію... колись
Повісивсь чоловічок.

Коли до натовпу
Недобра мисль приходить –
Тоді злий дух...
Юрбою верховодить.
Отут і треба нам
На розум свій... зважати,
Щоб злого духа
В дурнях залишати.

*

Будив дерев
Дрімливі крони
Грайливий місяць
Березіль.
Цвіли вуста твої
Червоним.
П'янив березу
Дикий хміль.
Обіч гітара
Спочивала,
Роса тремтіла
На струні.
Зелена молодість
Кохалась.
Вуста палали
У вогні.

Ген-ген, за обрій
Нещадимо
Летять лелеками
Літа.
Горять вуста
Неопалимі.
Твої трояндові
Вуста.

*

Небом зоряним
 Зачароване,
 Зоряницею
 Поціловане
 Світле личенько
 Намальоване
 На красу-любов
 Короноване.

Поле зоране
 Млістю стомлене,
 Після дощичку
 Зерном кормлене.
 Поле зоране –
 Небо зоряне.
 Біле личенько
 Любком зморене.

*

Я бачив вас
 В сонливім царстві ночі.
 Ви там була
 У пелюстках троянди..
 На білому
 Червоні самоцвіти
 Яскравим блиском
 Вабили до себе.
 Проснувся вітер.
 Враз зірвав
 Червоне.
 На білому –
 Створив сонети білі.
 На благозвучну музику
 Поклав.
 Мелодія
 І пахощі троянди
 Заповнювали мозок
 Мій по вінця...

На ранок... зорі
Нічку розібрали.
І сон пішов...
Певно, шукати Вас.
А музика...
А музика звучала...

*

Осінь дихає
Свіжим подихом.
Ми стрічаємо
Зиму з подивом.
Повсякдень тепер
Тільки й говорю:
«Звідкіля воно –
Сніг на голову?!»

Зимна зимонька
Вадить сніжністю.
Твоє личенько
Вабить ніжністю.
Много літ уже
З ладой ладимо.
По зимі удвох
Весну згадуєм.

*

Ні ви мені,
Ні я вам не потрібні.
І я не той,
І ви уже не та.
Зіграли ми
Свої весілля срібні,
А там, дивись,
І осінь золота.

Я вас кохав
І ви мене кохали.

Мо так мені
Здавалося тоді.
Ми пливемо
Окремими шляхами,
Як два вінки
Купальські по воді.

Де луки скошені,
Там відростуть отави,
Нам про минуле
Нагадають сни.
У мене і у вас
Свої нагальні справи,
Свої турботи,
Доньки і сини.

Згасає день,
Не помічає втоми.
Тримаємося берега свого.
Надходить вечір
Лагідний, як спомин.
І прийде ніч,
І забере когось.

*

Між квітів осінніх
Запізніх
Метелик останній літа,
Як наспів
Тужливої пісні.
Мов осінь моя
Золота.
Кружляє метелик.
Як влітку,
Кохано вишіптує
Річ,
Крильцятами вкутує
Квітку
У першу
Морозяну ніч.
Кохання своє
Обіймає,
У думці до шлюбу

Стає...
Любаву свою
Зігриває,
Останнє тепло
Віддає.

*

Спинається в деревах
Кровообіг...
Златава осінь
Зиму зустріча...
Жар-клен сприймає
Болісно, як опік,
У пізніх квітів
Сльози на очах.

Перестояли,

Чи недолюбили,
Чи з долею своєю
Розійшлись?..
Кого в житті хотіли –
Не зустріли,
Чи Валентин
За них не помоливсь?..

З'явився промінь
Сонячний раптово.
Журу жар-клена
Враз угамував:
Неначе легінь
Молодий, бідовий
Запізні квіти
В губи цілував.

*

Ніяк не звикну,
Що нема
Тебе, любове
Березнева,
Моя закоханість
Вишнева,

Моє і літо,
І зима.
Ніяк не звикну,
Що нема...
Моя ромен,
Моя купаво,
Моя знеболена уява
Твою відсутність
Не сприйма.

І що робити з цим
Не знаю –
Бо ти і є...
Й тебе нема.
Моя фантазія
Сама
Щоденно в спогади
Пірнає...

*

Я ваші згадую
Слова:
«Кохання краще,
Ніж повага.
Загальна, ввічлива
Увага
Тяжкою...
Інколи бува.
Цукерки, тістечка,
Халва,
Обов'язкові
Поцілунки...
А що сховалось
За лаштунки?..
Полин,
Собача кропива...»

*

Не говоріть...
Коли вам не болить.

Не згадуйте про те,
Що не хвилює.
Уява інколи
Такого намалює,
Чого ніяк
До купи не стулить.

Не говоріть
Для красного слівця,
Бува, пусту
Підтримати розмову.
Не завдавайте
Болю Слову
І пошануйте
Мовного творця.

Хай Слово Думці
Ладить крила –
До Справи
Шлях благословляє.
І добрий човен
Без вітрила
Далеку відстань
Не здолає.

*

Солодким соком
Повниться весна...
Природа
Наливається по вінця.
Не випивайте
Молодість до дна.
Вона з роками
Ой, як пригодиться...

*

Земля живу
Енергію втрачає...
Із віку в вік,

Із року в рік...
 Вселенський люд
 Цього не помічає,
 Святій Землі
 Вкорочуючи вік.
 Вкорочує й не годен
 Зупинитись –
 Енергетичний
 Збуджує клондайк.
 Але... пробачте,
 Можна й подавитись,
 Постійно вимагаючи:
 «Дай! Дай!..»

*

Ганьбу і славу
 В шлюбі поєднали.
 Мовчить Феміда
 З страху німа.
 Керують світом
 Сірі кардинали.
 Які і
 І наче... їх нема.
 Порядність, совість –
 Міряє валюта,
 Первує глуздові здоровому
 Війна...
 Від Юди, вибачте,
 До Брута
 Спокушує бездушних
 Сатана.

 Прозріє розум –
 Доброту поверне!
 І Божий Світ
 Очиститься від скверни.

*

О, Світе Божий,
 Від Землі і до Небес,
 Твоє єство

Величне і знаменне.
 Чим краще й більше
 Пізнаю тебе,
 Тим менше
 Залишається
 Від мене.

*

Ви на своїх
 І на чужих
 Рідню наразі
 Не ділили?..
 Потайно Бога
 Не молили,
 Щоб ваш
 Обходили поріг?..

В за упокій...
 «Чужих» не записали,
 Ще не взяли
 На душу гріх?..
 Іще не встигли
 Роз'єднати
 Рідню на наших
 І чужих?..

Ви звикли
 Ближнього любити,
 Чуже нещастя
 Вам болить?..
 Вам не доводилось
 Ділити?..
 І дай вам, Боже,
 Не ділить!..

*

Над Горлівкою небо –
 Здається, льон цвіте.
 Над степом жайвір кличе
 Дитинство золоте...
 Пливуть тумани білі,

Дерева вітер гне...
 У цім шахтарськiм краї
 Немає вже мене.
 Та інколи присниться...
 Дивлюся і мовчу:
 Стоїть під териконом
 Маленький шахтарчук.

Над Горлівкою небо –
 Порвали на шматки:
 Із розуму чужого
 Бунтують земляки...
 Пливуть тумани темні,
 Червоний дощ пройшов...
 З-під терикона хлопчик
 В минулі сні пішов.

*

Рахує вибухи
 Земля...
 Геть збожеволіли
 Гармати.
 І кожна
 Гучно промовля:
 «Снаряди
 Нікуди дівати.

Життя у смерті
 На кону
 (Це розуміють
 Навіть діти) –
 Дорослі бавляться
 В війну,
 Бодай без діла
 Не сидіти.

Державник
 Торбу дістає,
 Громадські грошики
 Рахує:
 «На вбивчу зброю
 Гроші є,

На ліки хворому –
Бракує...»

Цей віршик
Настрій вам псує,
Як кажуть,
В стилі плюралізму?..
І вам... здається,
Що в нім є,
Пробачте,
Щось від дебілізму?..

*

Коли в громаді
Мир і благодать...
Тільки й турботи –
Жоване ковтати...
І слухати
Не хочеться про тать...
В такій ідилії
І смерть можна проспати.

*

Вітер листя здійма,
Гонить степом, гуде...
Білу фарбу зима
На палітру кладе...

І малює собі,
Що на думку спаде.
Золотавить ту біль
Тільки листя руде.

Стогне явір в степу –
Стогін чути довкіл:
Вітром злоту вербу
Розчахнуло навпіл.

А вона, як зі сну...
Чує – любчик іде
І на рану страшну
Теплу руку кладе.

Огорнула люба,
Наче стан негліже...
І померти верба
Не боїться уже.

*

Стареньке колесо
Лелече
В сухого явора
На плечах
Лежить,
Тримаючись за віти...
На ньому сплять
Лелечі діти.
Дідусь їм явір
Відтепер.
Хоча...
Давно уже
Помер.

*

Ні кінця, ні краю
Водограю –
Злива з вітром
Вітряним гуля...
За комірчик
В затишок до гаю
Волоче
Тополя тополя...
А воно
Не відає, не знає,
Тільки
Пробудилося від сну –
Злива з вітром
Ген до небокраю,
Спавши з розуму,
Затіяли війну.

*

Волошки –
 В синьому вогні...
 Плекають віру
 І надію,
 Що я їм зла
 Не заподію,
 І вірять...
 Грішному мені.
 А кожна квіточка
 Сама
 Зове: «Торкнись мене
 Рукою!»
 Перед довірою
 Такою...
 Душа
 Очищення прийма.

*

Небесні квіти –
 Дзвоники дзвонили...
 Маленькі дзвони –
 Сині, голубі.
 Мою печаль
 На мить заговорили,
 Свою журу
 Залишили в собі.
 Грайливі квіти
 Бавляться, мов діти.
 Звучить мелодія
 І чиста, і проста...
 ... Чи відають,
 Що є на цьому світі
 І хрест без совісті,
 І совість без хреста.

*

Жаріє вечір
 Жовтим горицвітом,
 Немов Господь
 Багаття запалив.

Чим заслужив я
Перед білим світом,
Щоб він мене
Тобою наділив?..

Заманює плодами
Заманиха.
Мов до цілунку
Тягнеться рука.
Мое коханнячко,
Моя сердечна втіхо,
Яка ж ти
І солодка, і гірка!

Літа й жита
Встигають половіти.
Ми до любові –
Ввічливо на «Ви».
Жаріє вечір
Жовтим горицвітом
І чути шерех
Стиглої трави.

*

Ізнову ви
Крізь мене подивились,
Як дивляться на вулицю
Крізь скло.
Неначе слів
Між нами не було,
Неначе снів
Ми разом не дивились.

Ви зглянулись...
Завдячую чолом!
Хоча ваш зір
Давно мене не бачить.
Та ваші губи
Пристрасні, гарячі
Іще моє...
Утримують тепло.

*

Не стогнуть камені
Від болю,
Коли страждають
На вогні,
Від мук на жертвенну
Юдолю
Не ронять сльози
Кам'яні.

Коли холоне
Лобне ложе –
Нагріті камені
Не мруть,
І випадковим
Перехожим
Тепло ще довго
Віддають.

*

Дерева гнув
Через коліно,
Ламав буремний
Буревій...
Гілля вертілось
Наче сіно,
Згорталось вихором
В сувій.

Молилась Богові
Запізно
Вербини зламана
Рука.
Нечиста сила
Грала тризну
На дерев'яних
Кісточках.

Враз спали сили
Бурелому –
Лихий із тіла
Вийшов дух.
Зродилась тиша

Після грому,
Останній відгомін
Ущух.

Відродить дерево
Коріння
На клич весняної
Сурми.
А ми?..
– Збираємо каміння,
Яке розкидали
Не ми.

*

Про те, що грішні ми –
І віримо й не... віримо.
Наш хрест воліємо:
«Хай інший хтось несе.»
І перед Господом...
Смирено лицеміriamo:
На сповіді
Говоримо не все...
Та ще й дивуємось,
Чому в святому храмі,
Коли свята
Трапляються в житті,
Коли церковну
Відчиняють браму
До нас не усміхаються
Святі?..

*

Верба схилилась
В стомленій журбі –
Кудись несе
Невиправдану ношу.
Ви знову за –
Чинилися в собі
І я до вас
Достукатись не можу.

Туман на папе –
 Ровому човні,
 Пливе туди,
 Куди і сам не знає.
 Благаю Вас:
 «Будь ласка, відчиніть!
 Вже з хмари місяць
 В озеро пірнає...»

Сама в собі
 Ховаєте біду,
 Хоча вона
 Саму вас не залишить.
 Дозвольте, вам
 Компанію складу.
 Можливо, вдвох...
 Нам буде веселіше?..

*

Гріх стукає в серце
 До мене
 Аж плаче...
 Вистукує скерцо
 Ритмічне неначе.
 Гріх проситься
 В душу:
 «На хвильку... погрітись!»
 Щоб потім надовго...
 В душі оселитись.
 А далі...
 Не просить.
 Уже вимагає...
 А з часом... він – є!
 А мене...
 Вже немає.

*

На озері
 Латаття на долонях
 Тримає квіти
 Білі, молоді...

Там юний лебідь
 В люблячій полоні
 Шукає слід
 Лебідки на воді.

Ранковий промінь
 Біга по траві,
 Гуде бджола,
 Відгукується джміль...
 Поправив сонях
 Німб на голові
 І шепіт листя
 Чути звідусіль.

Роса на землю
 Падає без гуку,
 Із-під землі
 Прозора б'є вода?..
 Невже наважиться
 Підняти Каїн руку
 На цю безмежну
 Божу Благодать?..

*
 прибічникам
 нападчого розмиру

Раділа матінка,
 Раділа –
 Уранці
 Сина народила!
 Ясне і чисте
 Немовля –
 Неначе з неба
 Янголя.

Не знала мати,
 Людям любя,
 Що народила
 Душогуба.
 А якби знала ?..
 Вовком вила –
 Але б... дитя

Не задушила.

Й воно живе...
 В душі без Бога,
 Чужу кровіцю
 П'є і край...
 А мати... молитесь
 За нього,
 Благає:
 «Боже, не карай!»

А серце ние
 Серед ночі –
 Немов загнали
 Шпичака.
 І мати
 Виплкані очі
 Перед зустрічним
 Опуска.

*

При світлі блискавки
 Устигнув прочитати
 Думки освітлені
 На личеньку твоїм.
 Ураз за обрієм
 Навідліг вдарив грім,
 Десь випав дощ
 І почало світати...
 І на Землі
 Народжувався день,
 Не схожий зовні
 На усі колишні.
 Думки твої
 І праведні і грішні,
 Озвалися,
 Як відгомін пісень,
 Не розчинилися
 На справи другорядні,
 Аби на когось
 Не накликати біду...
 Бо наші вчинки,

Часом непорядні,
Померти нам
Спокійно не дадуть.

*

А ми, здається,
Не одні
У цій мебльованій
Кімнаті:
Блукають тіні
По стіні...
Чиї вони,
Якої статі?..

Думок важких
Бджолиний рій
Снує із нічев'я
Химери?..

Священний ранок
На зорі –
Розсіє витівки
Мегери.

А ми, здається,
Не одні
У нашій мирній
Україні –
Блукають привиди
Війни
Із вовкулаками
На спині.
Весь світ
Зовуть на кулаки.
Криваві рогом
Лізуть очі.
Порядним людям
Невтямки,
Що треба

Темній поторочі?...

Добра не буде,
Лиходіям.
Воно лукавих
Обмине.
Нехай на них
Відтак не діє
Тяжіння владарне
Земне.

*

Ідуть дощі
Не там, де є потреба,
Ідуть сніги
Не там і не тоді.
Чи завсіди
Говорим те, що треба,
Чи на чужій
Не можнієм біді?..

В природі різновид:
Несхожість, несумісність,
Різноманітний світ,
Різноголосий спів...
Когось доволі
Допікає бідність,
Хтось скрізь успів,
Раніше всіх поспів...

Ми неоднакові –
Інакше й не буває.
Несхожість в чім?..
Той лисий, той товстий.
Хтось самотужки
Славу здобуває,
Хтось викрадає,
Господи, прости.

Ми неоднакові –
На це треба зважати.
Той мовчазний,
Той надто говіркий.
Хтось піч кладе,
Хтось вміє жито жати,
Комусь мед кислий,
Іншому... гіркий.

Ми нетерпимі,
Ніде правди діти,
Дратує хамство,
Безпардонна лжа...
Дурну зухвалість
Можна зупинити.
Не варто враз
Хапатись за ножа.

Ми різні,
Вибачте на слові,
Працює раб,
Гуляє грубий хам.
Не забажай
Чужої крові,
Не порадій
Чужим сльозам.

Життєвий шлях
У бік не відвернути.
Хоча комусь
Ми не такі й не ті.
Нам разом всім
Судилось в світі бути –
Перехрестіться,
Браття во хресті!

*

Я вас образив ненароком.
Пробачте. Каюсь. Завинив.
Старіє ясен з кожним роком,

Щодня... не з власної вини.

Кажу не завжди те, що треба,
Роблю не так, як би хотів.
Не попадаю пальцем в небо,
У власне вухо й поготів.

*

Про що, за що
Доволі зганьблені...
Важка задума
На чолі...
Лежать дерева,
Вітром звалені,
З корінням вирвані
З землі.

Лежать, бідую
Переймаються:
Над ними бджоли
Ще гудуть,
На вітах квіти
Ще тримаються,
Але плодів вже
Не дадуть.

Лежать дерева,
Сонцем зв'ялені,
Мов візерунки
Вітражу.
А листя –
Душі страхом змалені,
Про шерех... мрію
Бережуть.

За день, за тиждень
Мирно стане...
Вже можна й свічі
Запалить.
У дерева серце
Дерев'яне,
А бач, від спогадів –

Болить...

*

І звідкіля беруться
 Наші біди?..
 Ніхто не сіяв,
 А вони ростуть.
 Недоля вибухне
 І полетять боліди
 Й на наші...
 Голови впадуть.
 І зрозуміє
 Добрий розум,
 Відчує стомленим
 Нутром:
 Біжить вожак
 Поперед возу
 Із награбованим
 Добром.

Чи усвідомимо
 В натурі
 Через віки,
 Через літа:
 Наша біда –
 Це наша дурість,
 Чи наша
 Вічна доброта?..

*

Леоніду Талалаю

Із Довгалівки
 Віє сніговій на Савинці
 (Хтось каже –на Савінці)...
 Ідуть роки
 По снігу поодинці,
 Прадавній
 Розгортаючи сувій.
 Чита рукопис
 Вітер холодій

Про наших прадідів,
 Про їхню міць і славу,
 Та козака могутнього,
 Про Саву ...
 Козацький пост
 Був Савинським тоді.
 Обороняв країну
 Від ординців –
 Повідує розгорнутий
 Сувій...
 Із Довгалівки
 Віє сніговій
 На Савинці,
 А може... на Савинці...

Минулого
 Сніжком не заміта.
 Я там шукав
 (Буває, пригадаю)
 Оту стежину Талалая,
 Яку поет
 В дитинстві протоптав.

*

Згасає тихо на горбочку
 Мале багаття у степку,
 А неба вишиту сорочку
 Дарує нічка козаку.

Пасеться кінь, холоне шабля,
 Куліш пахтить із казанка
 І оберіг, як сонця крапля,
 Лежить на грудях козака.

А він лежить, розкинув руки,
 Під ним теплішає земля.
 Геть оминають ложе круки,
 Зі страхом дивляться здаля.

Обходить мужа вовкулака,
 У роті ненависть кипить.
 Гуляй свobodно, неборако,

Поки козацька сила спить.

Поки послаблена попруга,
Нагай присмирений лежить...
Гой-гой, проснеться козарлюга,
В сурму сигнальну засурмить!..

І клич грімкий полине краєм,
Підніме мертвих і живих.
Муж не карає... захищає
Своїх, врахуйте, від чужих.

*

Ви знову, жінко,
Помилились,
Так... я чекав
На ваш дзвінок.
Моя весна
Не вгомонилась,
Хоча зима
Наблизилась на крок:

Якщо і вам
Нема з ким говорити,
З роками
Зменшилась рідня.
Коли і вам
Нема чого робити,
Тож помиляйтеся...
Щодня...

*

Душа, як лілея
Закрилась під вечір.
Голівку схилила
Задумі на плечі...
Когось не згадала,
Про когось забула.
Хтось кликав до себе –

Душа не почула.
 Мою неухажність
 Не згадуйте в сує.
 Можливо, вас слово
 «Пробачте!»
 Влаштує?..

*

Як вправно ви
 Уміли лицемірити –
 Мій мозок від
 Підступності зомлів.
 А як мені
 Хотілося повірити
 У щирість слів,
 В правдивість ваших... слів!

Ваші думки
 Я відчував на дотик.
 Ваші слова
 Я відчував на смак.
 Мене дурманив ваш
 Гріховний ротик,
 Що рум'янів
 Немов травневий мак.

В нещирості
 Хотілося зневіритись.
 Удаваність
 Я гудити не смів.
 Як щиро ви
 Уміли лицемірити...
 Я спрагло пив
 Оману ваших слів...

Я спрагло пив.
 Здавалось, не нап'юся.
 Здоровий глузд
 Мене не зупиняв.
 Був уві сні...
 Боявся, що проснуся.

Та у житті
Нічого не міняв.

*

«Твоєї ніжності
Нам вистачить на двох.
Часу мого
На двох... не вистачає...» –
Таким уранці
Був мій монолог.
І до обіду...
Змісту не втрачає...

Та я себе під вечір
Переміг:
Дві ямочки
На щічках помічаю...
І ось приніс
З начинкою пиріг
До нашого
Малинового чаю.
А ти, мов птаха
Тьохкаєш:
«Тьох, тьох...
Твоя увага
Дні мої квітчає.
Твоєї ніжності
Нам вистачить на двох.
Моє коханнячко
Часу не помічає...»

*

Покоїлася скрипка
Кілька літ
В футлярі, що так
Сходився з труною.
Господар –
Необачний неофіт
Купив її
За слушною ціною.

А музика...
 Звучала, як у сні –
 Хтось воскрешав
 Романси на гітарі...
 Смичок в судомі
 Бився на струні
 На скрипці,
 Що покоїлась в футлярі.

*

Невагомим
 Тополиним пухом
 Розлетілись друзі
 Хто-куди...
 Ні, не легко
 Залучитись другом.
 Та ще важче
 Друга зберегти.

Спогади,
 Мов голоси лелечі,
 У небесну загукають
 Вись.
 Пригадаймо,
 Як настане вечір,
 Тих, кого
 Ми втратили колись.

*

Червоніла калина
 Від улесливих слів.
 Біля неї уклінно
 Красень-ясен ряснів.
 Червоніла калина,
 Ясенок лебедів...
 І стояла вербина
 По коліна в воді.
 Їй би з кленом любитись –
 Чуже щастя спиня.

Ба, зібралась топитись...
Серед білого дня...

*

Дивилась з сумом
Яворина,
Як листя падало
З гілля.
А лист...
Під музику
Невпинно
У сні осінньому
Кружляв...

Кохався в подиху
Свободи,
Летів, летів...
Абикуди.
Стара верба
Питала броду,
Шукала стежку
До води...

Пиляв дідочок
Край городу
Сухеньку вишню
На дрова...

Із року в рік
Жива природа
То помира,
То ожива...

*

В любові ніч
Від заходу до сходу...
Солодкий зойк –
І зіронька нова
Дитинно з неба
Дивиться на воду –
Незнаний світ

Для себе відкрива.

Мізинчик твій,
 Мову сонячний промінчик,
 Торкнувся вуст,
 Благаючи: «Мовчи!»
 А Мона Ліза
 Мудрого да Вінчі
 З портрета посміхалась
 При свічі.

*

Ні. Не осуджуйте її
 За ту любов, що гине вранці.
 Думки кружляють в дикім танці,
 Неначе степом кураї.

Він молодий. І не її.
 Джигує так, як вітер віє.
 У неї личко половіє,
 З очей стікають ручаї...

Ні. Не осуджуйте її.
 Душа обпечена окропом,
 Біжить осіннім чорнотропом
 В чужі привабливі раї.

Ні. Не осуджуйте її.

*

Вранці рвучко
 Двері відчинились –
 Протяги
 До хати увійшли.
 Ми з роками
 Друзів розгубили,
 А нових...
 І досі не знайшли.

Чому «ми»?..
 Звичайно, «я», звичайно,
 Не постійно друзів
 Цінував...

Ось і маю...
Бо первоначально
Сам себе...
Любив і цілував.

Що тепер?..
Готуюсь до вечері...
Теплина
На душу наверта.
Цілий день
Не зачиняю двері –
Раптом хтось...
На вогник завіта...

*

Доні

Морю марилося
Небо,
Небо хмарилося
Вкрай.
Не хотілось,
Щоб без тебе
Засвітився
Небокрай.

Хвилі грали
В забавлянки,
Піднімали
Гребінці,
Обробляли
Геть до ранку
В пляжній зоні
Камінці...

Від магнолій
Все світилось
До Гурзуфської
Яйли...
Та без тебе
Не хотілось,
Щоб магнолії
Цвіли.

Все світилось,
Все святилось...
Вітри хвилі
Запрягли.
Сонце втомлене
Молилось
В бік Гурзуфської
Яйли.

Море з вечора
В печалі.
Промінь місяця,
Мов ніж.
Ти стояла
На причалі...
А тепер...
Вже не стоїш.

Катер
Хвилями гойдало,
Опускалася
Корма.
Дико чайка
Прокричала,
Що тебе...
Уже нема.

ЛЕГЕНДА ПРО ХАРКІВ

Нам доля легенду дарує
Про Харків і назву його.
По Дикому полю гарцює
Козацький отаман Харко.

Той гомін козацької слави
І герць пам'ятає Сумська.
Як краяли небо заграви,
Мов шабля Івана Сірка.

У Лопані, баяли люди,
Ловились великі лини.
А тихою річкою Уди

Ходили козацькі човни.

І містом ходив стоголосим
В задумі, як тиха вода,
Великий і мудрий філософ
Григорій Сковорода.

Легенда в минуле заводить,
Прадавнє минуле святе.
А сонце над Харковом сходить,
По Харкову свято іде...

*

Серце моє,
Україно,
Терном
Устелена путь.
Вгрузли дуби
По коліна –
Сотню Небесну
Несуть.

Не сподівайся
На милість –
Підлість чужа
Не дріма.
Щирість твою
І терпимість
Ворог
За слабкість сприйма.

Свято моє,
Україно,
Гучно сигналить
Сурма.
Дума козацька
Невпинно
Душу з колін
Підійма.

В грудях синів
Незрадливих

Серце
Відвагу кує.
Тільки лиш
Силу сміливих
Сила чужа
Визнає.